

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาของเขตอำเภอเมือง นครสวรรค์ ” นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาวิจัย ธรรมชาติของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ของอำเภอเมือง นครสวรรค์ เกี่ยวการบริหารงานบุคคล และเปรียบเทียบธรรมชาติของ ครูผู้สอนในโรงเรียน เกี่ยวการบริหารงาน บุคคล ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นการวิจัย เชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ คือ วิเคราะห์ข้อมูลจากจำนวนครูผู้สอน และวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ใช้การ สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๗ ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๑ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๑.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑.๓ การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

๓.๑.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๑.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๒.๑ การสัมภาษณ์เชิงลึก (Key Informants)

๓.๒.๒ วิเคราะห์เนื้อหา

๓.๑ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๑.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ ศึกษาเฉพาะในอำเภอ เมืองนครสวรรค์ จำนวนทั้งสิ้น ๕๘๔ คน เป็นผู้บริหาร สถานศึกษา ๕๔ คน จำนวน ๗ โรงเรียน และข้าราชการครู ๕๓๐ คน^๑ ในปีการศึกษา ๒๕๕๖

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นข้าราชการครู ของโรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ เขต ๑ ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างใช้โดยสูตรของทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๒๘ คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

^๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต ๑, “แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖”, (นครสวรรค์ : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต ๑, ๒๕๕๖) (อึดสำเนา).

(Simple Random Sampling) โดยการจับสลากสุ่มเลือกโรงเรียนที่จะนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน ๗ ท่าน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

๓.๑.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม ทัศนคติของครูผู้สอนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ เกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารในการบริหารงานบุคคล โดยใช้ มีรายละเอียดดังนี้

๑) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอนได้แก่

ตอนที่ ๑ เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามทัศนคติของครูผู้สอนในโรงเรียน ประถมศึกษา ของอำเภอเมืองนครสวรรค์ เขต ๑ เกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารในการบริหารงานบุคคล

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะและระบุความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

๒) แบบสอบถามการบริหาร งานบุคคลเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การแบ่งคะแนนเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

- ๕ หมายถึง มากที่สุด
- ๔ หมายถึง มาก
- ๓ หมายถึง ปานกลาง
- ๒ หมายถึง น้อย
- ๑ หมายถึง น้อยที่สุด

๓.๑.๓ การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

๑) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำมาสร้างข้อคำถามครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ ในแบบสอบถาม

๒) ศึกษาหลักเกณฑ์ในการสร้างคำถามตามแบบลิเคิร์ต ท (likert-type Rating Scale) แล้วนำมากำหนดเป็นเนื้อหา จำนวนข้อของเครื่องมือ ตามแนวคิดเรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

๓) นำแบบสอบถามให้กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณา

๔) นำข้อเสนอจากคำแนะนำของคณะกรรมการมาปรับปรุงแก้ไข

๕) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งต้องได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป ถ้า มีบางข้อที่ได้ดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า ๐.๕ ต้องปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

๖) พิมพ์ แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำมาใช้ทดลอง (try - out) กับผู้บริหาร และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ ในอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๓๐ คน ซึ่งมีใช้กลุ่มประชากร เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดย วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาคⁱⁱ (cronbach) นำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

๗) นำแบบบันทึกให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓.๑.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

๑) นำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๑ เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย

๒) นำแบบสอบถามการบริหารบุคคล ประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง นครสวรรค์ที่ได้รับคืนจากประชากรที่วิจัย จำนวน ๒๒๘ คน มาจดบันทึกการประเมินค่าของแต่ละคน

๓) นำผลการประเมินค่าไปวิเคราะห์เพื่อหาผลสรุปและอภิปรายผลเป็นลำดับต่อไป

๔) งานวิจัยเชิงคุณภาพผู้ศึกษาเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน ๗ คน จากโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ ๗ โรงเรียน

๓.๑.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

๑) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

๒) จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวมคะแนนจากแบบสอบถาม

๓) นำข้อมูลดิบแต่ละตอนมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม สำเร็จรูปตามวัตถุประสงค์

ดังนี้ คือ

(๑) วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ ๑ หาค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(๒) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการบริหารบุคคล ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ⁱⁱ ล้วน สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๘), หน้า ๒๐๐.

๔.๕๐- ๕.๐๐	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด
๓.๕๐- ๔.๔๙	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับ มาก
๒.๕๐- ๓.๔๙	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง
๑.๕๐- ๒.๔๙	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับ น้อย
๑.๐๐- ๑.๔๙	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

๓.๑.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปบริการทางสังคมศาสตร์ ที่ใช้อย่างแพร่หลายในทางสถิติ ดังต่อไปนี้

๑) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับ ค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ One – Way ANOVA ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ที่มากกว่าสองกลุ่มได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอนของโรงเรียนวิถิพุทธ

๒) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อหาค่า (One – way ANOVA Analysis of Variance) ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระที่มากกว่าสองกลุ่มได้แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอนของโรงเรียน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕

โดยสูตรการคำนวณหาค่าสถิติ ดังต่อไปนี้ ⁱⁱ

ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร } P = \frac{f_x \times 100}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

ค่าเฉลี่ย (Mean) สูตรคือ $\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum fx$ แทนผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนน
N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
X แทน ค่าคะแนนแต่ละกลุ่ม

ⁱⁱ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก, ๒๕๔๓), หน้า ๑๐๑.

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
Σ	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด

การคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index = IOC) โดยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่า เหมาะสม (+๑) ไม่เหมาะสม(0) และไม่แน่ใจ (-๑)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\Sigma R}{N} \times 100$$

เมื่อ	IOC	=	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์
	ΣR	=	แทน	ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	=	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค(Cronbach) จากสูตร ดังนี้^๑

$$\text{สูตรคือ } \alpha = 1 - \frac{k}{k-1} \left\{ \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนของเครื่องมือวัด
	K	แทน	จำนวนข้อแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ค่าเฉลี่ย(One –WayANOVA) และวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วย Scheffe

$$\text{สูตร คือ } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F	แทน	อัตราส่วนของความแปรปรวน
MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

^๑ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ , (สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๔๒), หน้า ๒๖๑.

๓.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๒.๑ การสัมภาษณ์เชิงลึก (Key Informants)

โดยผู้วิจัยกำหนดข้อคำถามขึ้นมาตามกรอบการวิจัยเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต๑ เกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารในการบริหารงานบุคคล แล้วนำไปให้กรรมการผู้ควบคุมงานวิจัยตรวจสอบแล้วนำไปลงมือสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน ๗ ท่าน ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

๑. นายเสนอ สีมาก	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสมานประชาชน
๒. นางวนิดา สุริต	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีอัมพวัลย์
๓. นายสุนันท์ สุขตระกูล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองกระโดน
๔. นายพิษณุ ปานรัตน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสมานประชาชน
๕. นางหทัยรัตน์ ธรรมานิตย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบวรวิทย์ประชาสาร
๖. นางดุจดาว วิมูล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังส่วสดี
๗. นางชญานิ วังสุวรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพรหมเขต

๓.๒.๒ วิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์จากแบบบันทึกและเครื่องบันทึกเสียง ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ที่เป็นข้อความ (Theme) โดยจัดเป็นกลุ่มข้อมูลที่คล้ายกันแล้วสรุปเป็นประเด็น (Memo) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อค้นหา ทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานบุคคลต่อไป